

BRANDSIKKER BOLIG

”Brandsikker Bolig” er et gratis forebyggelseskoncept med brandforebyggende hjemmebesøg som bærende element. Der er udviklet et brandskema, der gør det let for hjemmeplejen og andre, der færdes hos sårbare ældre og udsatte borgere, at opdage brandfarer. Skemaet afleveres til brandvæsenet, der besøger de sårbare, som har brug for hjælp med at brandsikre hjemmet.

Formålet er at styrke brandsikkerheden i private boliger og nedbringe antallet af dødsbrande.

Husk desuden altid de gode råd til forebyggelse af brand, der gælder hele befolkningen:

- **Ryg aldrig i sengen, eller hvis du er træt**
- **Hæld vand i askebægeret, inden du tømmer det**
- **Bliv i køkkenet, når du laver mad på komfuret**
- **Stil aldrig brandbare ting fra dig på komfuret**
- **Gå aldrig fra levende lys. Overvej at udskifte stearinlys med LED-lys**
- **Hold udgangsdøre, trappe- og gangarealer frie, så du kan komme ud, hvis det brænder**

BAGGRUND

Denne folder er baseret på rapporten: ”Dødsbrande i Danmark 2019 – Dødsbrandsstatistik for 2019 og tema-analyse: Hjælpe midlers potentiale i forebyggelse af rygningssårsagede dødsbrande”, der er udgivet af Beredskabsstyrelsen i samarbejde med TrygFonden. Uddybede resultater findes i rapporten. Datagrundlaget er primært Beredskabsstyrelsens dødsbrandsdatabase og interviews med videnspersoner på området.

For spørgsmål angående rapportens datagrundlag, metode og resultater eller statistik om dødsbrande, kontakt Center for Viden og Analyse i Beredskabsstyrelsen på brs-ktp-via@brs.dk

Brandsikker Bolig er udviklet af Beredskabsstyrelsen, TrygFonden, Kommunernes Landsforening og danske Beredskaber. For spørgsmål angående Brandsikker Bolig eller forebyggelse af dødsbrande, kontakt Kommune og Borger i Beredskabsstyrelsen på brs-ktp-kob@brs.dk

Du kan også rette kontakt til dit lokale redningsberedskab. Find kontaktoplysninger på <https://danskeberedskaber.dk/beredskaber/>

For mere viden om TrygFondens arbejde med at øge danskernes brandsikkerhed, se <https://www.trygfonden.dk/fokus/sikkerhed/forebyg-brand>

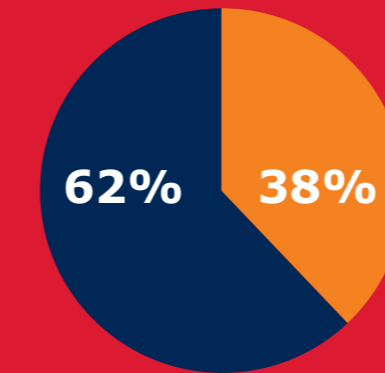
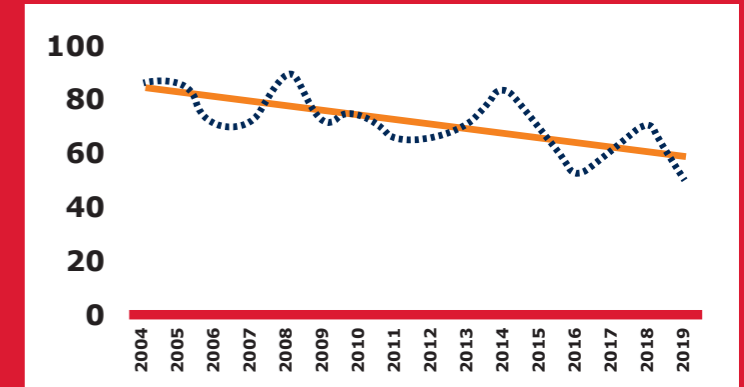

DØDSBRANDE I DANMARK

Færre skal omkomme eller komme alvorligt til skade i brand. Beredskabsstyrelsen og TrygFonden samarbejder derfor om at sætte fokus på fakta om dødsbrande og muligheder for forebyggelse med bl.a. denne folder og en tilhørende rapport.

FAKTA OM DØDSBRANDE

I 2019 omkom 49 personer i brand, hvilket er det laveste antal i flere årtier. Det varierer fra år til år, hvor mange der omkommer. Ser man på udvikling over tid, går det den rigtige vej.

HVEM OMKOMMER?

Omkomne i brand er ofte **50+** år gamle. Det gælder mere end 80% af ofrene. Statistikken viser også, at det oftere er mænd end kvinder, der omkommer. 62% af omkomne i brand er mænd.

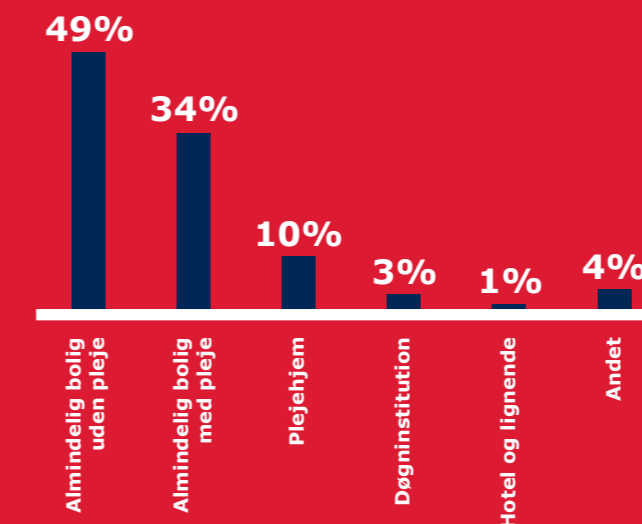
 Kvinde Mand

42% af ofrene har fysiske funktionsnedsættelser. Det betyder, de kan sidde i kørestol eller være bevægelses-hæmmet på anden vis.

23% har et misbrug oftest af alkohol, og 14% har en psykisk sygdom eller kognitiv funktionsnedsættelse som fx demens.

For disse personer kan der både være en større risiko for opståen af brand, at de ikke opdager brand i tide og ikke kan håndtere den. Det betyder, at i forvejen udsatte borgere kan have en større risiko for at omkomme i brand.

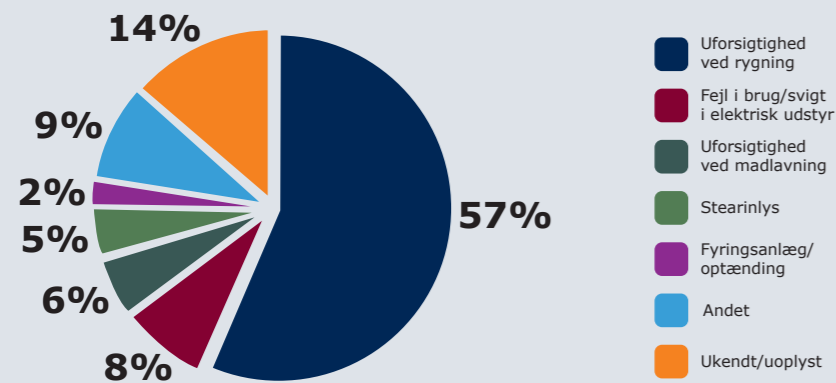

HVOR OMKOMMER DE?

Langt de fleste dødsbrande sker i private boliger og i eget hjem. Mindst tre ud af fire omkomne i utilsigtet brand bor desuden alene. Det kan betyde, at det er en risikofaktor at bo alene – især hvis man også har udfordringer socialt og/eller med det fysiske eller psykiske helbred.

En ud af tre omkommer i en bolig med pleje i hjemmet (fx hjemmepleje). Der-til bor 10% af de omkomne på plejehjem. Ca. halvdelen bor i en almindelig bolig.

HVORFOR OPSTÅR DØDSBRANDE?

Nogle af de formodede årsager til dødsbrande er uforsigtighed ved madlavning, fejlagtig brug eller svigt af elektrisk udstyr, stearinlys og fyringsanlæg herunder optænding. En ud af fem dødsbrande har en af disse årsager.

Op mod tre ud af fem dødsbrande har dog uforsigtighed ved rygning som formodet brandårsag.

Det er relativt sjældent, at en dødsbrand er antændt med vilje. Siden 2004 har 6% af dødsbrandene været påsat, dvs. branden er antændt af enten den omkomne selv eller andre personer.

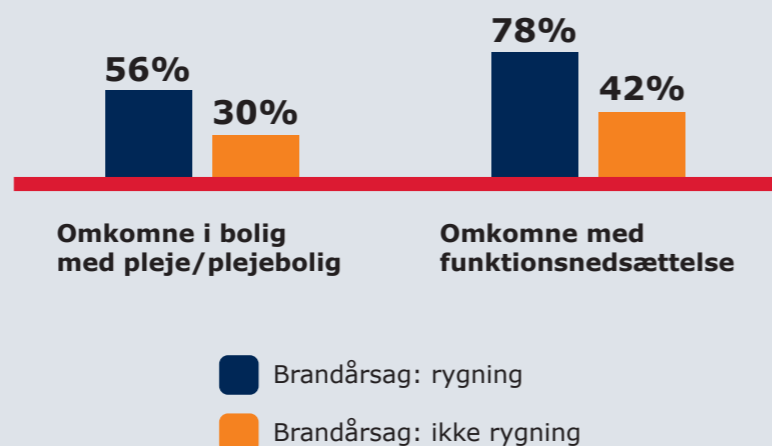
RYGNING ER DEN HYPPIGSTE ÅRSAG

En stor del af omkomne i brand er rygere. Rygning er en risikofaktor for at omkomme i brand, men det handler også om personens alder samt sociale, fysiske og psykiske situation.

Dødsbrande, hvor rygning er årsagen, har typisk et arnested tæt på personen. 85% af disse dødsbrande antændes i tøj, i en seng eller i et siddemøbel - fx en lænestol.

Ofrene i dødsbrande med rygning som årsag er i højere grad udsatte fysisk og/eller psykisk end omkomne i dødsbrande med andre årsager.

Mere end halvdelen har pleje i hjemmet eller bor i plejebolig. Næsten fire ud af fem har en kognitiv eller fysisk funktionsnedsættelse.

HVILKE HJÆLPEMIDLER KAN MAN BRUGE TIL FOREBYGGELSE?

For nogle borgere kan vejen til at mindske risikoen for brand forårsaget af rygning være forskellige hjælpemidler.

I samarbejde med TrygFonden har Beredskabsstyrelsen set nærmere på potentialet ved forskellige hjælpemidler.

BRANDHÆMMENDE SENGETØJ

20% omkommer i brand som følge af rygning i sengen. Her kan brandhæmmende sengetøj (pude- og dynebetræk, lagen) overvejes som hjælpemiddel. Heraf omkommer 11% i brand som følge af rygning i sengen i en bolig med pleje tilknyttet.

Hjælpe midlet er især hensigtsmæssigt til personer, der ryger i sengen eller generelt er sengeliggende, fx hvis de er bevægelseshæmmede. Man kan også bruge brandhæmmende pude, dyne og madras for at mindske risikoen mest muligt. Dog skal man være opmærksom på, at en cigaret stadig kan tænde ild i fx nattøj eller andet tekstil i sengen.

RYGEFORKLÆDER OG -TÆPPER

19% omkommer i brand opstået i forbindelse med rygning i siddemøbel eller sofa. Her kan et rygeforklæde eller rygetæppe bidrage til at mindske risikoen.

Det er selvfølgelig vigtigt, at hjælpe midlet bliver brugt konsekvent af rygeren. Derfor kan det være en fordel, hvis personen støttes og opfordres til anvendelsen af personale eller sine pårørende. Hjælpe midlerne er især oplagte for personer, der ryger og bruger mange timer af dagen i de samme siddemøbler – det kan også være en kørestol. Det kan dog stadig ske, at brugeren alligevel taber cigaretten ind under eller uden for forklædet.

BRANDHÆMMENDE GULVBELÆGNING

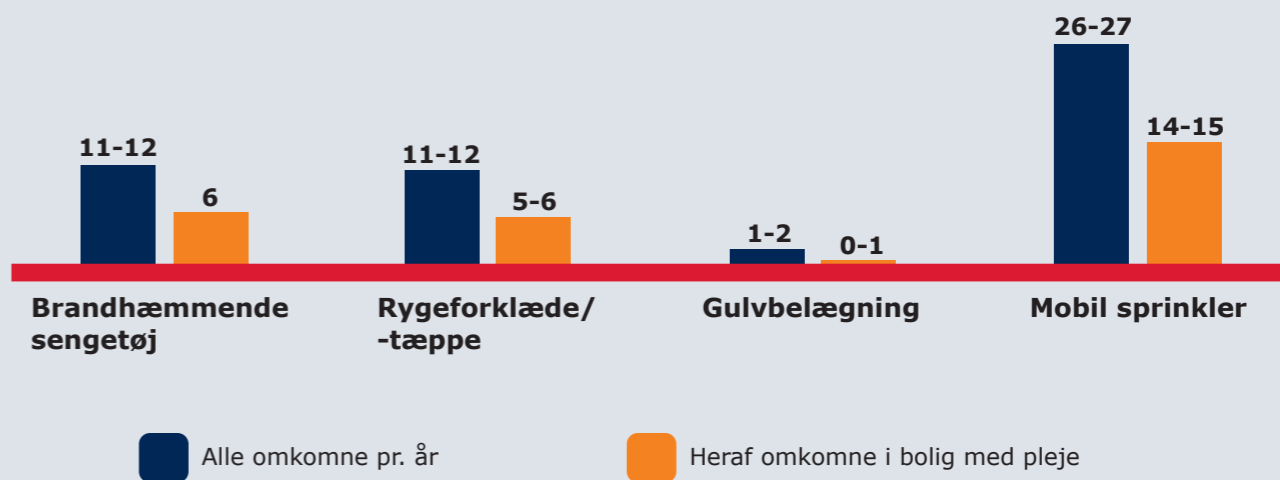
3% omkommer i brand, hvor gulv, gulvtæppe eller andet brandbart materiale på gulvet er antændt af en tabt cigaret. Brandhæmmende gulvbelægning kan her være et middel til forebyggelse. Det kræver dog, at personen ikke opbevarer brandbart materiale oven på gulvbelægningen, som vil kunne antændes. Derfor er det nødvendigt, at borgeren selv eller personer omkring borgeren (personale eller pårørende) holder området ryddet.

MOBILE SPRINKLERANLÆG

Mobile sprinkleranlæg kan dække et helt rum. De kan fx opsættes i soveværelse eller dagligstue, hvor de fleste brande relateret til rygning opstår. 46% omkommer i brand på grund af rygning i soveværelse eller stue. Det mobile sprinkleranlæg kan sandsynligvis gøre en forskel ved mange tilfælde af brand, og hjælpemidlet stiller færre krav til borgerens egen adfærd og funktionsevne. Dog er det mobile sprinkleranlæg langt mere omkostningstungt.

Figuren viser størrelsen på de målgrupper, hvor hjælpemidlerne potentielt kan gøre en forskel.

Ifølge statistikken er faktorer som høj alder, at bo alene, være ryger og have fysiske funktionsnedsættelser eller kognitive udfordringer med til at øge risikoen for dødsbrand. Brug af hjælpemidler kræver imidlertid altid, at man ser på den enkelte borgers situation og udfordringer.

HVORDAN KAN MAN ELLERS FOREBYGGE DØDSBRANDE?

Der er også andre hjælpemidler og tiltag, man kan tage i brug for at mindske risikoen for dødsbrand på grund af rygning.

Kun ca. 15% af alle dødsbrande finder sted i boliger med røgalarm. Det står i kontrast til, at undersøgelser peger på, at der er røgalarm i 72% af danske boliger. Røgalarm er en effektiv måde at mindske personers risiko for at komme til skade eller omkomme i brand. Hurtig alarmering af beboeren og omgivelserne er nødvendig for at øge chancen for at håndtere, slukke og evt. undslippe branden. Det gælder især borgere, der bor alene eller har svært ved at hjælpe sig selv, hvis der opstår brand.

Der findes forskellige typer røgalarm:

- Med blink eller vibrator til personer med nedsat hørelse
- Serieforbundne til andre røglarmere i boligen
- Med alarmoverførsel til personale eller andre
- Egentlige automatiske brandalarmeringsanlæg (ABA-anlæg), der alarmerer brandvæsnet

Blandt øvrige hjælpemidler, der kan bruges til forebyggelse af brand, findes fx:

- Brandhæmmende spray, der kan anvendes på fx dele af møbler i et bestemt område
- Rygerobot, der skal mindske risikoen for en tabt glød eller cigaret
- Plader til kørestol eller bord, så tabte gløder ikke antænder brandbart materiale
- Brandhæmmende skraldespand, så gløder ikke antænder affald, når borgeren tømmer askebægeret

For at mindske risikoen for brand kan man desuden overveje at:

- Brandsikre via små justeringer i boligen – fx sætte askebægeret i en skål med vand
- Have vandglas stående ved siden af rygeren
- Rydde op i boligen – fx fjerne gamle aviser eller andet brandbart
- Aftale, at borgeren kun ryger på bestemte tidspunkter fx under opsyn
- Give borgeren et nødkald
- Gå i dialog med borgerne om at skifte til e-cigaretter